

MASHHUR O'ZBEK RASSOMLARI IJODI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI SAN'ATSHUNOSLIK FAKULTETI

BOTIROVA SHABNAM BURXONBEK QIZI

Botirovashabnam8@gmail.com

Annotatsiya

Mazkur maqolada mashhur o'zbek rassomlarining ijodiy faoliyati, ularning tasviriy san'at rivojiga qo'shgan hissasi, milliy an'ana va zamonaviy uslublarni uyg'unlashtirish jarayoni keng tahlil qilinadi. Rassomlar ijodida rang, kompozitsiya, faktura, tekstura va milliy ruhning ifodalanishi alohida yoritiladi.

Annotation

This article analyzes the creative work of prominent Uzbek painters, their contribution to the development of visual art, and the synthesis of national traditions with modern artistic approaches. Special attention is given to color, composition, texture, and the expression of national identity in their works.

Kalit so'zlar: o'zbek rassomlari, milliy san'at, rangtasvir, kompozitsiya, faktura, tekstura, ijod, zamonaviy uslub.

Keywords: Uzbek painters, national art, painting, composition, texture, creativity, modern style.

Kirish

O'zbek tasviriy san'ati asrlar davomida shakllanib, boy madaniy meros asosida rivojlangan. Miniatura san'ati, naqsh va amaliy bezak san'ati an'analari zamonaviy rangtasvir maktabining shakllanishiga zamin yaratdi. XX asr boshlaridan boshlab

o‘zbek rassomlari milliy qadriyatlarni saqlagan holda yangi badiiy yo‘nalishlarni izlay boshladilar.

Ularning ijodida xalq hayoti, urf-odatlar, tarixiy voqealar, tabiat manzaralari va inson ruhiyati markaziy o‘rin egallaydi. Rang, kompozitsiya va faktura orqali milliy ruhiyat zamonaviy san’at tilida ifodalanadi.

O‘zbek tasviriy san’atining shakllanishi

XX asrda professional tasviriy san’at maktabining rivojlanishi bilan o‘zbek rassomchiligi yangi bosqichga ko‘tarildi. Akademik rangtasvir, realizm, impressionizm va keyinchalik modernistik yo‘nalishlar milliy maktab bilan uyg‘unlashdi.

O‘zbekiston tasviriy san’atida shakllangan uslub milliy kolorit, yorqin ranglar, bezakdorlik va kompozitsion aniqlik bilan ajralib turadi.

Mashhur o‘zbek rassomlari va ularning ijodi

Ural Tansykbayev

Ural Tansiqboyev o‘zbek rangtasvir maktabining yirik vakillaridan biridir. Uning peyzaj asarlarida O‘zbekiston tabiatining kengligi, yorqin quyoshli manzaralar va milliy ruh aks etadi. Rang palitrasi to‘yingan va iliq bo‘lib, makon chuqurligi kompozitsion aniqlik bilan ifodalanadi.

Chingiz Akhmarov

Chingiz Ahmarov monumental rangtasvir va devoriy bezak san’atida katta iz qoldirgan rassomdir. Uning asarlarida sharqona nafislik, miniatyura an‘analari va zamonaviy kompozitsiya uyg‘unlashgan. U inson obrazini lirizm va estetik noziklik bilan tasvirlagan.

Rakhim Akhmedov

Rahim Ahmedov o'z asarlarida inson ruhiyati va xalq hayotini realistik ruhda aks ettirgan. Portret janrida ishlagan asarlarida chuqur psixologizm, yorug'lik va soya uyg'unligi yaqqol seziladi.

Akmal Nur

Akmal Nur zamonaviy o'zbek tasviriy san'atining yorqin namoyandalaridan biridir. Uning asarlarida ramziy obrazlar, yorqin rang kontrastlari va falsafiy mazmun mujassam. U milliylikni abstrakt va zamonaviy shakllar orqali ifodalaydi.

Bakhodir Jalal

Bahodir Jalol monumental va rangtasvir asarlarida milliy qahramonlar, tarixiy obrazlar va madaniy qadriyatlarni yuksak badiiy saviyada tasvirlagan. Uning kompozitsiyalarida dinamika va drammatizm kuchli seziladi.

O'zbek rassomlari ijodining asosiy xususiyatlari

Milliy kolorit – yorqin va issiq ranglar ustunligi.

Bezakdorlik va naqsh elementlari – sharqona estetik an'analar ta'siri.

Inson obrazining ustuvorligi – portret va figura janrining rivoji.

Peyzajda milliy tabiat tasviri – O'zbekiston manzaralari.

Zamonaviy izlanishlar – abstraksiya va ramziylik.

O'zbek rassomlari ijodida faktura va tekstura ham muhim o'rin tutadi. Qalin bo'yoq qatlamlari, rang kontrastlari va yorug'-soya o'yinlari orqali dramatik ta'sir yaratiladi.

Milliylik va zamonaviylik uyg'unligi

O'zbek rassomlari milliy merosni saqlagan holda zamonaviy san'at yo'nalishlariga moslashgan. Ular sharq miniatyura an'analari, naqsh va bezak

unsurlarini akademik rangtasvir bilan uyg'unlashtirgan. Natijada o'ziga xos badiiy maktab shakllangan.

Bu uyg'unlik san'atni nafaqat milliy, balki xalqaro maydonda ham tanitishga xizmat qilgan.

Xulosa

Mashhur o'zbek rassomlari ijodi milliy madaniyat, tarix va zamonaviy badiiy tafakkurning uyg'unlashgan ifodasidir. Ular rang va kompozitsiya vositasida xalq hayoti, ruhiy olami va tabiat go'zalligini yuksak mahorat bilan tasvirlaganlar.

O'zbek rassomlari ijodida milliylik faqat mavzuda emas, balki rang tanlovi, kompozitsiya qurilishi, bezak elementlari va obrazlar talqinida ham namoyon bo'ladi. Shu bilan birga, ular zamonaviy san'at tendensiyalarini ham o'zlashtirib, milliy san'atni yangi bosqichga olib chiqqanlar.

Bugungi kunda o'zbek tasviriy san'ati jahon san'ati bilan hamnafas rivojlanmoqda. Yosh rassomlar ustozlar an'alarini davom ettirib, yangi g'oya va shakllarni izlamoqda. Shunday ekan, mashhur o'zbek rassomlari ijodi nafaqat tarixiy meros, balki kelajak avlod uchun ilhom manbai va badiiy maktab vazifasini o'taydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

Abdirasilov S. Tasviriy san'at nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2012.

Tolipov N. Rangtasvir asoslari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2011.

Boymetov B. Kompozitsiya va badiiy tafakkur. – Toshkent: Ijod Press, 2015.

Karimov A. O'zbekiston tasviriy san'ati tarixi. – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 2014.

O‘zbekiston Badiiy akademiyasi. O‘zbekiston tasviriy san’ati namoyandalari.
– Toshkent, 2010.

Ural Tansykbayev haqida: Katalog va ilmiy maqolalar to‘plami. – Toshkent,
2005.

Chingiz Akhmarov ijodi. – Toshkent: San’at, 2008.

Akmal Nur asarlari katalogi. – Toshkent, 2016.

Bakhodir Jalal monumental rangtasviri. – Toshkent, 2012.

Johannes Itten. The Art of Color. – New York: Van Nostrand Reinhold, 1973.
Nusharov Bobir Bolbekovich. (2025, октябрь 23). O'ZBEKISTON YOSHLARINI
MILLIY MADANIYAT VA SAN'AT ORQALI TARBIYALASH
ISTIQBOLLARI.

Yusupova Shoxista Alimjanovna. (2025, октябрь 21). IJODIY
QOBILIYATLARNI RIVOJLANTIRISHDA KOMPOZITSIYANING
PEDAGOGIK AHAMIYATI.

Jumaboyev Nabi Pardaboyevich. (2025, октябрь 23). TASVIRIY SAN'AT
TA'LIMIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING
QO'LLANILISHI VA ULARNING IJODIY SALOHİYATGA TA'SIRI.

B.A.Usmanov. APPLICATION OF PEDAGOGICAL AND INNOVATIVE
TECHNOLOGIES IN FINE ARTS EDUCATION.BİLSEL INTERNATIONAL
GORDİON SCIENCE RESEARCHES CONGRESS” 08-09 DECEMBER 2024
ANKARA/TÜRKİYA

Zarifova, D. (2023). TEACHING TECHNOLOGY OF THE TOPIC OF
PORTRAIT OF THE HUMAN HEAD IN PAINTING. Modern Science and
Research, 2(10), 391-393.

Lakowskaya, V. L. Poslevoennaya stankovaya zhivopis Uzbekistana.
Tashkent: Fan. (1985).

To'xtayev, A. O'zbek tasviriy san'ati tarixi. Toshkent: San'at. (2010).

Hasanov, R. Zamonaviy san'at va badiiy tafakkur. Toshkent. (2018).

Sherjonov S. et al. ECONOMIC ANALYSIS OF GREEN BUILDINGS CERTIFICATION SYSTEMS IN EMERGING ECONOMIES //Archives for Technical Sciences. – 2025. – Т. 2. – №. 33. – С. 463-471.

KILIÇ ATEŞ S., BERİKBAEV A. A. Pedagogical competencies in art education and the impact of educational reforms: The case of Uzbekista //Balikesir University Journal of Social Sciences Institute. – 2025. – Т. 28. – №. 53.

Karshiboeva D. B. THE ROLE OF COMPOSITION IN ACTIVATION OF CREATIVE ABILITIES //Экономика и социум. – 2025. – №. 3-1 (130). – С. 152-156.

Xamidov, Dilshod. "THE IMPORTANCE OF TEACHING." ENGINEERING ENGINEERING COMPUTER GRAPHICS" IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS." International journal of scientific researchers (IJSR) INDEXING 4 (2024): 320-323.

Karshiboeva D. B. THE IMPORTANCE OF INNOVATIVE METHODS IN TEACHING COMPOSITION //Экономика и социум. – 2025. – №. 3-1 (130). – С. 147-151.

Bohodirovna K. D. TASVIRIY SAN'AT VA FALSAFA O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK HAMDA ULARDAGI ESTETIK TUSHUNCHALARNING INSONIYAT MADANIYATIGA TA'SIRI //Научный Фокус. – 2024. – Т. 2. – №. 19. – С. 356-358.

i

i